

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum IV. Decretalium, per viginti, & unum Titulos distributum, De
Sponsalibus, Et Matrimoniis, eorumque impedimentis, ac dispensationibus,

...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1702

§. III. De impedimento ex Uxoricidio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73058](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73058)

pellente, ut ad eam explendam eligat matrimonium iure invalidum.

1934. Variæ autem pœnæ in ejusmodi Raptores statutæ sunt utroque jure: de pœnis juris civilis videri potest Castropalaus *cit. n. 8.* & Sanchez *cit. à n. 41.* sed hæc potissimum agunt de Raptu *cujuscunque mulieris*; prout Raptus à Tridentino nunc est impedimentum dirimens matrimonium inter Raptorem, & Raptam, de quibus hic locus dicendi non est; cum agamus solum de Raptu alienæ sponse, quare Raptus mulieris etiam propriè dictus, nisi sit *alienæ sponse*; non cadit sub hoc impedimento tantum impediens, de quo in 1927. ita Sanchez *cit. n. 43.* ne decretum pœnale, Raptui statuens pœnam hujus impedimenti, extendendo, nova impedimenta inducamus.

Jure autem Canonico Raptori alienæ sponse, præter dictum impedimentum tantum impediens, in pœnam talis raptus, etiam statuta est publica pœnitentia, ut habetur *cit. c. statutum*; & quidem. 1. ne unquam possit raptam licitè in conjugem habere. 2. ut per 40. dies in pane, & aqua, cum septem sequentibus annis pœniteat.

Ad extremum not. quod Sanchez *cit. n. 43.* loquens de raptu *alienæ sponse*, dicat, quòd talis raptus hodie impediatur matrimonium ita, ut Raptor ille nec cum rapta, nec cum quacunque alia possit licitè inire matrimonium; si tamen ineat, valere contractum. Ex hoc videtur sequi, juxta illum, etiam hodie, & nunc, locum esse huic impedimento tantum impediens, consequenter non omnia impedimenta tantum impediens, quæ oriuntur ex delicto, esse subacta, ut diximus supra: sed videtur intelligendum, hodie, cum addito, *speciato jure antiquo*; non autem, *usu contrario jam inducto*.

§. III.

De impedimento ex Uxoricidio.

1935. Hoc intelligitur per ea verba: *mors mulieris in n. 1923.* Cum autè occiso uxoris possit contingere quandoque etiam justè; & cum injustè sit, vel animo incundi matrimonium cum alia, vel sine tali animo, auctoritate privatâ, ex irâ præcipiti, odio, vindictâ, vel simili culpâ, quæstio est, cui *uxoricio* hoc impedimentum, tantum impediens matrimonium uxoricidæ cum alijs,

Tom. IV.

in pœnam statutum sit? quâ in re not. 1. in hoc casu non venire conjugicidium animo cum alio incundi matrimonium, perpetratum, vel à duobus volentibus contrahere; vel saltem ab uno simul cum adulterio. Nam huic statutum est impedimentum dirimens non præcisè impediens, ut constat ex præmissis.

Not. 2. in præsentî questione nec veni- 1936. re uxoricidium justè, ac auctoritate publicâ, factum v.g. cum uxor justè mortis condemnata propter delictum, auctoritate publicâ occiditur. Nam in *c. Interfectores*, 33. q. 2. de uxoricidis dicitur: *Interfectores suarum conjugum sine judicio* (nimirum sine judicis auctoritate) *cum non addis adulterarum, vel aliquid hujusmodi, quid aliud habendi sunt, quam homicidæ, ac per hoc ad pœnitentiam redigendi? quibus pœnitentia conjugum denegatur, exceptis adolescentibus.* ubi vides hoc impedimentum statui solum, cum *sine judicio* uxoricidium committunt; ergo non, si *cum judicio*.

Ex hoc autem textu videtur satis probabili- 1937. ter deduci. 1. Uxoridas hoc impedimentum incurrisse solum ratione pœnitentiæ (intellige, *solemnis*, seu *publicæ*) in pœnam illius delicti statuta; consequenter, non fuisse *perpetuum*, sed tantum ad tempus pœnitentiæ durantis; quod confirmatur ex *c. quicumque* immediatè sequenti, ibi: *quicumque propriam uxorem, absque lege, vel sine causa, & certa probatione interfecerit, publicam agat pœnitentiam*: quia tamen satis probabiliter dicitur, quòd ibi relativum, *quibus* conjugium pœnitentia denegatur, non appellet supra interfectores, seu homicidas illos solum *mediate*, mediante solum *pœnitentiâ*, aut ratione illius; sed *immediatè*, ratione talis homicidij, consequenter rectè dicitur, ex hoc titulo fuisse *perpetuum*; licet ex altero solum temporale.

Deducunt alijs. 2. eosdem hoc impedi- 1938. mentum non incurrisse, nisi commiserint delictum illud in casu, ubi non erat *justa causa* v. g. adulterium, vel aliquid hujusmodi; atque adeò non, si vir uxorem in adulterio deprehensam occidit. 1. quia in *cit. c. Interfectores*, hoc impedimentum statuitur in tales homicidas, solum pro casu, quo pro casu facti non allegatur *uxoris adulterium*, vel aliquid hujusmodi, ut patet ex textu in n. 1936. deinde *c. quicumque*

Ppp

tuncque

cunque loquitur de uxoricidio, sine causa, & certa ejus probatione, ut constat ex n. priori. Demum quia occidere uxorem in adulterio deprehensam, est uxoricidium ex causa justa, & evidenti; evidenti, cum ponatur deprehensa in flagranti: *justa*, cum legibus mundanis, visum ob justum dolorem id jam dudum sit concessum.

1939. Verum etiam ex tali uxoricidio spes matrimonij cum alijs adini ejusmodi uxoricidis, omnino tenendum est, cum St. Thoma in 4. dist. 37. q. 2. a. 1. Covarr. de sponsal. p. 2. c. 7. § 7. n. 15. Sanchez l. 7. hic d. 16. n. 2. & alijs. quia etiam tale homicidium est graviter illicitum in conscientia, & quoad Deum, atque forum Ecclesiasticum, ut habetur in c. Inter hæc; & c. si quod verius. 33. q. 2. Et constat etiam ex eo, quod hæc propositio (non peccat maritus, occidens propria autoritate uxorem in adulterio deprehensam) sit decima nona, inter prohibitas ab Alexandro VII. 24. Septemb. 1665. Unde in hac pena canonica non sunt consideranda leges sæculi, si, (quod credendum non est) tale factum positivè approbarent; sic enim facerent licentiam interficiendi reum non auditum, causam non examinata cum jactura æternæ salutis; sed Ecclesiasticæ; quibus, ut dictum est; tale homicidium sine judicio factum, c. Interfectores, expressè subjicitur penæ hoc impedimentum inferenti.

1940. Ad. 1. in contrarium, in n. 1938. ubi eorum verborum, cum non addis adulterarum, non esse sensum intentum ab objectione, quasi non statueretur in penam hoc impedimentum, si expressum fuisset, quod interfecerint uxores adulterij, vel aliâ hujusmodi causâ; sed quod vel non puniretur penitentia solemni tam gravi; vel, verius, hunc: interfectores suorum conjugum penitus negandum connubium, maxime, cum non additur causa adulterij, vel similis, ut notat ibid. glossa V. Interfectores, ubi expressè dicit, eum terminum maxime in textu esse supplendum. Ad. c. quicumque in eod. n. 12. quod cit. c. expressè requirit, præter causam, etiam Judicis auctoritatem, ibi, sine judicio; & certa probatione; ergo non

sufficit ad evadendam hanc penam, quod uxoricidium fiat ex causa v. g. adulterij; sed requiritur, quod fiat ex causa certo probata in judicio. Ad. 3. ibid. 80. ut illud uxoricidium declinet penam, non sufficere causam, seu uxoris delictum etiam evidens, evidentiæ facti, sine judicio, ut dictum est; nec per delictum illud ejusmodi occisionem sic vestiri, ut dicatur factum ex causâ justâ, si habeat solam justitiam immunitatis à reprobatione, & pena mundanæ legis; sed requiri, ut sit *justa secundum Deum*, & forum Ecclesiasticum, in quo statuitur hoc impedimentum, contra tale delictum; at hoc non habet effectus in adulterio deprehensæ ex n. 1939. ergo.

Quæstio est, an etiam uxor incurrat hoc impedimentum, si autoritate privata committat viricidium? affirmativa sequitur Pontius l. 6. hic. c. 14. n. 2. Gutierrez, Navarrus, Castropol. & alij, quos citat & sequitur P. Wiestner p. 1. de Canonice Imped. conjug. a. 7. n. 14. negativam autem Sanch l. 7. d. 16. n. 6. cum S. Thom. in 4. dist. 37. q. 2. a. 2. Turrecremata, Sylvestro; & alijs. Ratio negantium est, quod viricidium amitti spes conjugij, nullo jure habeatur expressum, cum allegati textus omnes de eadem uxoris loquantur, 2. quia nec eadem ratio militat pro eadem viri, & eadem uxoris. Nam uxoricidium est delictum, in quod viri, natura sua audaces faciliè, & frequenter erumpunt; secus, in eadem viri mulieres, natura sua timide. Ratio affirmantium est, quod non requiratur juris textus, qui conjugij spes adimant uxoris insidiaribus vitæ maritorum; sed sufficiat, quod eas afficiat ratio juris non minus, quam maritos: hoc autem contingit in presenti, ut colligitur ex c. Indignatur. 32. q. 6. & exprimitur c. 1. de divor. tjs, ubi mulier propter insidias vitæ mariti structas, spe conjugij perpetuo privatur, licet ejus machinatio effectum non sit consecuta.

Ante resolutionem not. argumentum à simili, ubi subest odium, non procedere, ut docet Zoësius de sponsal. n. 28. Et ratio est, quia in lege positiva, quæ delicto liberè statuit penam, penæ adjectio non pendet unice ex ratione, quæ

quâ movetur disponens, sed etiam ex voluntate disponens; ergo ex hoc, quod Legislator exprimat in aliquo casu, se tali actui, propter talem causam, statuere penam, non rectè sequitur, quod velit eandem in actu simili, similitudine causæ; cum stante in tali actu eadem ratione possit in Legislatore non esse eadem voluntas, si vel in levi circumstantia dissimilentur: consequenter non rectè arguitur statim in utroque identitas voluntatis, ut diximus alibi n. 496. & 598. quo posito:

1943. R. idem omnino etiam de *Viricidido* dicendum in hoc casu, quod de *Uxoricidio*; non quidem ob identitatem rationis, etiam in correlativis, quando sumus in penalis, & odiosis, ut dictum est: præsertim cum non sit eadem omnino ratio in sceminiis Viricidis, ut ostendit Sanchez *cit.* sed quia Legislatores statuentes penam, quâ reus cædis privatur spe conjugij in futurum, satis expresserunt, se illam statuere *conjugicidio*, præscindendo, an sit cædes uxoris, an viri? id, quod rectè probatur ex c. 1. de *divort.* ibi: ipsa autem *insidiatrix*, penitentia subjecta, *absque spe conjugij maneat*; quo satis ostenditur, Ecclesiam metu hujus pœnæ, in uxoribus non tantum cædem, sed etiam machinationem in cædem viri cœcere; & si fiat, punite voluisse, privatione spei matrimonij deinceps licite celebrandi; In c. *Indignantur cit. in n. 1441.* nihil habetur in favorem sententiæ affirmantis. Nam ibi solum dicitur, *viros adulteros non rectè indignari, si audiant, se, & adulteras feminas similes pœnas pendere* V. dicta in simili in præcedentibus.

§. IV.

De impedimento ex Presbytericidio.

1944. Ex occisione Presbyteri, seu interfessione Sacerdotis (intellige injusta) jure antiquo nascebatur impedimentum, interfectoris, matrimonium cum alijs perpetuo impediens, si de tali cæde *convictus* fuit, ut habetur in c. 2. de *Pœnit. & remiss.* ibi: *qui presbyterum occiderit, convictus, usque ad ultimum vitæ spiritum absque spe conjugij maneat.*

1945. Quæstio est, an ad incurrendum hoc impedimentum sufficiat, quod interfecto de hoc sit convictus in foro penitentia? v. g. confessione propria. Affirmativam

Tom. I.

sequitur Rosella, Sylvester, Armilla, & plures alij apud Sanchez l. 7. hic d. 6. n. 9. qui merito tanquam probabilius tenet, desiderari, quod sit *convictus in judicio contentioso*. Nam in *cit. c. 2.* expressè desideratur, quod sit *convictus*: sed in foro penitentia Sacramentalis non datur *convictio*. Nam in hoc foro nullus est testis, vel accusator externus; quod tamen requiritur, ut reus dicatur *convictus de crimine*, ut notat Pereyra in *Elucidar. n. 1212.* & alij ibid.

§. V.

De impedimento ex matrimonio cum Sanctimoniali.

In c. *Hi ergo. 27. q. 1.* dicitur, *qui Sanctimonialibus, scientes matrimonio, ad injuriam Christi, copulati sunt, juxta censuram Zeli Christiani sepaventur; & nunquam eis concedatur conjugali vinculo religari.* Ex quo textu clarè sequitur, sermonem hic esse de matrimonio solius *fæcti*; nam matrimonium inter monialem, & virum, sive regularem, sive sæcularem (seclusa dispensatione Papæ) propter solenne castitatis votum, *de jure* consistere non posse constat ex c. *meminimus 3. quæ Clerici vel vorventes. & c. unic. de voto in 6.* ut constat ex dict. à n. 971. Et quamvis dictum c. *Hi ergo*, sit solum ex Concilio Triburiensi, c. 6. ab universali tamen Ecclesia receptum fuit: sequitur. 2. talem virum (etiam sæcularem) incurrere ex tali matrimonio impedimentum perpetuo impediens matrimonium cum alijs, per num. præsentem, ibi: *nunquam.*

§. VI.

De impedimento ex susceptione propriæ Sobolis de sacro fonte.

In c. *de eo. 30. q. 1.* dicitur, quod sine 1947. spe ulterioris conjugij debeant remanere conjuges legitimi, si unus eorum, aut ambo, *ex industria* (nimirum causâ divortij, prætendendo cognationem spirituales) filium solum de fonte susciperent. Ex hoc textu sequitur, hoc impedimentum non incurri a conjugibus, suam propriam sobolem baptizantibus, vel de sacro fonte suscipientibus, *in casu necessitatis, aut ex ignorantia*, ut diximus num. 1110. sed solum cum id faciunt *ex industria, in fraudem* sui matrimonij, vel

Ppp 2